

33 § Iisalmen kaupungin lausunto työryhmämietintöön hallituksen esitykseksi hankintalain, erityisalojen hankintalain sekä rikosrekisterilain 6 b §: n muuttamiseksi

Kaupunginhallitus 17.2.2025 § 33

Kaupunginjohtajan päätösehdotus

Iisalmen kaupunki yhtyy lausunnossaan Kuntaliiton lausuntoon.
Keskeiset kohdat:

- Hallitusohjelman tavoitteina julkisten hankintojen osalta on kilpailun lisääntyminen ja siten hankintojen houkuttelevuus ja markkinaystävällisyys. Julkisten hankintojen menettely on jo nykyisellään erittäin säädelty, ja hankintoja koskevaa direktiiviä suunnitellaan avattavaksi tulevina vuosina. Mietinnössä esitetyt hankintayksiköille asetettavat uudet velvoitteet lisäävät hallinnollista taakkaa.
- Sidosyksikköhankintojen rajoittamisella on merkittäviä taloudellisia ja hallinnollisia vaikutuksia. Sidosyksiköiden vähimmäisomistusosuuden vaatimuksen nostaminen 10 % tarkoittaa useiden yhteisten, keskeisiä palveluja tuottavien osakeyhtiö-, säätiö- tai yhdistysmuotoisten sidosyksiköiden uudelleenjärjestelyjä. Tämä ei ole tarkoituksenmukaista, vaan rajoitus asettaa kunnat ja alueet eriarvoiseen asemaan. Käytännössä rajoittaminen koskisi Iisalmissa mm. ICT- ja jätehuoltopalveluja, joilla taas puolestaan on laajasti vaikutuksia kaupungin palvelutuotantoon. Taloudellisten ja hallinnollisten tehtävien kasvun lisäksi on kyseenalaista, miten pienempien kuntien palvelut pystyttäisiin järjestämäänsä, ja miten tähän asti rakennettu yhteistyö kuntien välillä palvelujen tuottamisessa ja kehittämisessä voisi jatkua. Lisäksi on huomioitava varsin lyhyt siirtymäaika, mikä tulee vaikeuttamaan sopimusten irtisanomista.
- Hankintojen valmisteluun esitetyt muutokset hankinnasta ilmoittamisesta (58 §) ja hankintailmoituksesta (60 §) sekä markkinakartoituksesta (65 §) selkeyttävät nykyistä lainsäädäntöä.
- Hankintamenettely tulisi keskeyttää (125 §), jos hankintayksikkö olisi saanut tarjouskilpailussa vain yhden tarjouksen. Riskinä on, että tämä lisää hankintayksikön hallinnollista taakkaa, vaikka tarjouskilpailuprosessi olisi toteutettu asianmukaisesti. Tämä voi myös pitkittää hankintaprosesseja turhaan.

Päätös

Hyväksyttiin.

Valmistelu

Hallintojohtaja Niina Puumalainen, p. 0400 771 092

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain muuttamisesta, vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain sekä rikosrekisterilain 6 b §:n muuttamisesta. Lausunto pyydetään antamaan lausuntopalvelu.fi:ssä 11.3.2025 mennessä.

Hallituksen esityksen tavoitteena on parantaa julkisten hankintojen tehokkuutta ja kustannussäästöjä sekä turvata laadukkaat julkiset palvelut. Hankintalakia uudistetaan muun muassa edistämällä markkinakartoitusta ja hankinnan huolellista valmistelua. Hallitusohjelman mukaisesti ehdotuksessa esitetään sidosyksiköiden käytön rajoittamista hankintojen toteuttamisessa asettamalla sidosyksikön omistukselle yleisen edun huomioon ottava vähimmäisomistusosuutta koskeva vaatimus (10 prosenttia). Esityksellä pyritään lisäämään erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten osallistumismahdollisuuksia julkisiin tarjouskilpailuihin sekä parannetaan hankintojen vastuullisuutta ja edistetään huoltovarmuuden ja turvallisuuden toteutumista myös sopimuskauden aikana. Ehdotuksella parannetaan myös hankintojen valvontaa. Hallitusohjelmakirjausten toteuttamisen lisäksi mietinnössä esitetään tehtäväksi hankintalakiin ja erityisalojen hankintalakiin sekä rikosrekisterilakiin eräitä säädöshuoltoon liittyviä muita muutoksia. Lait on tarkoitettu tulevan voimaan 1.1.2026.

Keskeiset muutokset koskevat hankintojen valmistelua, sidosyksiköiden käytön rajoittamista, turvallisuuden ja huoltovarmuuden huomioimista hankinnoista, rikosrekisteriotteen pakollisuudesta luopumista sekä hankintojen ilmoittamisen käytäntöjä.

Vaikutusarviointi

4. Kestävä kuntatalous

- kaupungin tulot kattavat menot suunnitelmakaudella, veroprocentit ovat maakunnan keskiarvon alapuolella
- investoimme vastuullisesti talouden realiteetit huomioiden

- asukaskohtainen lainamäärä ja vastuut ovat alle kuntien keskiarvon
- omistajapolitiikkamme on aktiivista, tarkoituksenmukaista ja tehokasta
- hankintapolitiikkamme on yrittäjäystävällistä ja paikallisen tarjonnan huomioivaa

Muutoksenhaku

1A. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 §.

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet

hallintojohtaja/lausuntopalvelu.fi